

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO, UPRAVA IN INSERATNI ODDELK:
LJUBLJANA, PUCCINJEVA UL. 5
TELEFON ST. 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

PONEDELJSKA IZDAJA „JUTRA“

IZHAJA VSAK PONEDELJEK KOT PONEDELJSKA
IZDAJA JUTRA

Fanatischer Kampf um den Stadtkern von Berlin

In Italien heftige Kämpfe bei Piazella und Verona — Bolschewistischer Angriff westlich Mährisch-Ostrau — 8 Dampfer, 3 Zerstörer und 2 Korvetten von deutschen Unterseebooten versenkt

Aus dem Führerhauptquartier, 29. April. (DNB.) Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Tag und Nacht tobt der fanatische Kampf um den Stadtkern Berlins. Die tapfere Besatzung verteidigte sich in schwerem Ringen gegen die unaufhörlichen Angriffe bolschewistischer Massen. Trotzdem konnte ein weiteres Vordringen des Feindes in einzelne Stadteile nicht verhindert werden. Südlich der Potsdamer Straße und am Belle-Alliance-Platz sind heftige Straßenkämpfe im Gange. Von Plötzensee drängte der Gegner bis zur Spree durch. Südlich Berlin führten die Sowjets neue Verbände gegen unsere im Kampf befindlichen Divisionen heran, mit denen wechselvolle Kämpfe entbrannt sind. Beitz wurde genommen und östlich Werder die Verbindung mit dem Verteidigungsbereich von Potsdam hergestellt. Angriffe gegen die Ostflanke nordwestlich und südlich Treuenbritz wurden abgewiesen.

In mecklenburgisch-pommerschen Raum wurde die sowjetische 5. Panzer-Brigade-Armee neu herangeführt und drängte unsere Verbände auf Templin und die Seekette zwischen Lychen-Neu Brandenburg und Anklam zurück.

In Nordwestdeutschland kam es an der unteren Ems zu heftigen örtlichen Kämpfen, in deren Verlauf Leer verloren ging. An der Elbe südöstlich Hamburg bildeten die Engländer unter starkem Artillereschutz einen kleinen Brückenkopf auf dem Nordufer des Flusses bei Lauenburg. Reserven sind zu Gegenangriffen angetreten.

In Oberschwaben drückte der Feind gegen die Linie Memmingen und Augsburg.

In Italien versucht der Gegner sich den Absetzbewegungen unserer Divisionen durch starke Vorstöße aus dem Raum Parma nach Nordwesten und aus seinen Po-Brückenköpfen nach Norden vorzulegen. Bei Piazella und Verona sind heftige Kämpfe mit vorgetriebenen feindlichen Abteilungen im Gange.

Auch gestern beschränkten sich die Bolschewisten im Südsüdabschnitt der Ostfront auf örtliche Vorstöße. Aus dem Raum Brünn setzten sie ihre Durchbruchversuche fort und traten auch westlich von Mährisch-Ostrau zu dem erwarteten Angriff an. Austerlitz fiel in Feindeshand. Schwere Kämpfe mit eingebrochenen sowjetischen Angriffsgruppen sind im Gange.

Die tapferen Verteidiger von Breslau schlugen starke Angriffe an der Westfront unter Verlusten für den Gegner ab.

Im Kampfraum Bautzen-Meißen drangen unsere Angriffe weiter nach Norden vor. Kamenz und Königsbrück wurden wieder genommen und die Sowjets unter hohen Verlusten zurückgeworfen.

Der Feind konnte gestern nach starker Artillerievorbereitung vom Festland her an der Ostküste der Frischen Nehrung Fuß fassen. In diesen verlustreichen Kämpfen mussten unsere Truppen dem Gegner geringfügig Raum geben.

Über dem gesamten Reichsgebiet herrschte gestern nur geringe feindliche Jagdfliegeraktivität.

In Fortsetzung des Kampfes gegen den feindlichen Nachschubverkehr versenkten Unterseeboote erneut acht vollbeladene Dampfer mit 45.000 BRT, drei Zerstörer und zwei Korvetten.

Fanatische borba za berlinsko mestno središče

V Italiji je prišlo do ogorčenih bojev pri Piazelli in Veroni — Boljševiški napad zapadno od Moravske Ostrave — Nemške podmornice so potopile 8 parnikov, 3 rušilce in 2 korvete

Führerjev glavni stan, 29. aprila. (DNB.)

Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja: Dan in noč divja fanatična borba za berlinsko mestno središče. Hrabra posadka se je branila v težkem boju proti neprestanim napadom boljševiških množic. Kljub temu ga ni bilo mogoče preprečiti nadaljnega sovražnikovega prodiranja v posamezne mestne dele. Južno od Potsdamske ceste in na trgu Belle-Alliance so v teku ogorčeni politični boji. Od Plötzenskega jezera je sovražnik prodiral do reke Spree. Južno od Berlina so Sovjeti dovedli nove oddelke proti diviziji, ki so bile v borbi, s katerimi so zadržali izpremem polni boji. Beitz je bil zavzet in vzhodno od Werderja je bila vzpostavljena zveza s potsdamskim obrambnim področjem. Odbiti so bili napadi proti vzhodnem boku severozapadno in južno Treuenbritzena.

Na meklenburško-pomorjanskem področju so novo dovedli sovjetsko peto oklopnico brigado armade, ki je potisnila naše oddelke nazaj proti Templinu in jezerski verigi med Lychen-Neu Brandenburgom in Anklamom.

V severozapadnih Nemčiji je prišlo ob spodnjem teku reke Ems do ogorčenih krajevnih bojev, v katerih poteku je bil izgubljen Leer. Ob Labi južnovzhodno od Hamburga so Angličani pod močnim topniškim obstreljevanjem osnovali majhno prednostje na severni obali reke pri Lauenburgu. Rezerve so pričele s protinapadi.

V zgornji Švabiji je sovražnik pritiskal proti erti Memmingen in Augsburg.

V Italiji poizkuša sovražnik sprito umikanih pokretov naših divizij z močnimi sunki iz področja pri Parni preložit svoje položaje proti severozapadu in iz svojega predmostja ob Padu proti severu. Pri Piazelli in Veroni so v teku ogorčeni boji z naprej prodajajo sovražnikovi oddelki.

Tudi večeraj so se boljševiki na južnem odseku vzhodnega bojišča omejili na krajevne sunke. Iz področja pri Brnu so nadaljevali s svojimi prebijalnimi poizkusi ter so tudi zapadno od Moravske Ostrave pričeli s pričakovanim napadom. Austerlitz je padel v sovražnikove roke. V teku so težki boji z vdrlimi sovjetskimi napadalnimi skupinami.

Hrabri branilci Breslawa so z izgubami za sovražnika odbili močne napade na zapadnem bojišču.

Na bojnem področju Bautzen-Meißen so prodrli naši napadi dalje naprej proti severu. Kamenz in Königsbrück sta bila zopet zavzeta in Sovjeti so bili vrženi nazaj pod visokimi izgubami.

Sovražniku je večeraj uspelo, da je po močni topniški pripravi s kopalnimi pristali na vzhodni obali Frischen Nehrung. V teh izgub polnih bojih so morale naše čete prepustiti sovražniku skromno ozemlje.

Nad celotnim nemškim državnim področjem je bilo večeraj le skromno delovanje lovskih oddelkov.

V nadaljevanju boja proti sovražnikove mu preskrbovalnemu prometu so podmornice potopile ponovno 8 polno natovljenih ladij s 45.000 tonami, tri rušilce in 2 korvete.

Konferenca v San Franciscu

Ljubna, 28. aprila. V San Franciscu delajo s polno paro, kakor svojočasno na zasedanjih že davno zaspalega Društva narodov ob ženevskem jezuru. Seje se menjavajo s posameznimi posvetovanji, osnovani so bili odbori, ki tvorijo zopet pododbove. Tako se pojavlja velik problem, ali bo odbor 46 sil sposoben, da izvede svoje sklepe. Zato je bil osnovan eksekutivni odbor, v katerem je zastopanih le 11 držav. Sedaj se pa pojavlja vprašanje, kdo bo vse to stopenj zamenjal v izvršnem odboru. Nesomno je, da bodo veleile Anglija, Zedinjene države, čunkinska Kitajska in Francija med njimi.

Poleg teh formalnih vprašanj, ki so jih v četrtih jutraj obravnavali zunanji ministri Stettinius, Eden, Molotov in Sung, pa obravnavajo na številnih izrednih pogajanjih, novinarskih konferencah, na katerih se radi pojavljajo najodličnejši zastopniki konferencie, vsa mogoča vprašanja. Na sporu do plenarni zasedanja, seje vodil delegacija it. Pod temi okolnostmi se že pojavljajo pesimistični glasovi, ki trde, da pri takem prometu ne bo zadostil čas, ki je predviden za konferenco, da bi se dovedla do končne rešitve vsa sporna vprašanja.

Stockholm, 27. aprila. Tako imenovana svetovna varnostna konferenca naj, dobi svojega stalnega predsednika. S strani Zedinjenih držav je bil predlagan za to mesto znanji ministar Stettinius. Sovjetska zveza je predlagala Molotova kot stalnega predsednika.

Stockholm, 28. aprila. K ogorčenim bojem na Okinavi javlja angleški časopis »Daily Mail«, da postaja jasno, da so v Združenih državah nevarno podcenjevali odporno silo Japoncev. Vsak kos zemlje, ki ga zasledijo, je poln s trupli in prepeljen s potoki krvi.

Stockholm, 29. aprila. Sovjetski zunanji minister je izjavil zastopnikom časopisja na konferenci v San Franciscu: Moja najprisrčnejša želja je, da se hiblinjska vlada aktivno udeležuje konferencie. Zastopniki časopisja javljajo svojim listom v Londonu in New Yorku v zvezi s to izjavo, da je komaj pričakovati zelinjenja treh velosil v poljskem vprašanju.

V San Franciscu je pričelo delovanje na desek. Potem, ko je bilo sklenjeno, da se

osnuje zastopniški odbor 11 narodov, ki naj uredi glavno delo konferencie, pričena velika igra intrig in žiciranja za sedeže. Vsak narod hoče imeti zastopnika v odboru in obenem neče stati ob strani kot gledalec. Velešile naj bi tudi odločile v tem vprašanju.

Ženeva, 29. aprila. Kakor javljajo iz Pariza, je konferenca v San Franciscu v ospredju pariškega časopisja. Zastopniki francoskih časopisov, ki bivajo v San Franciscu, ugotavljajo soglasno, da je poljsko vprašanje glavni problem konferencie in je istočasno priznani kamen za njen uspeh. Medtem ko pogajanja med zunanjimi ministri Sovjetske zveze, Velike Britanije in Zedinjenih držav niso dovedla do rezultatov, pričakujejo sedaj v Parizu, da bo Stalin sedaj odločil, ali naj konferenca v San Franciscu pokaže kak rezultat.

Stockholm, 29. aprila. Švedsko časopisje zasleduje s pozornostjo napet položaj tako imenovane svetovnovarnostne konferencie v San Franciscu. Nek znan švedski časopis piše: Teško je verjeti, da se bo iz pogajanj v San Franciscu kaj izemilo. Časopis poudarja, da danes po tolikih mesecih niti ni uspelo uteti lakoto v zasednih delalah kontinenta. Pričakovanja uspeha konferencie so torej zelo majhna.

Anglo-Američani pravijo, da v poljskem vprašanju ne bodo popustili

Stockholm, 29. aprila. V angleškem vprašanju stoji v ospredju poleg vojaških vprašanj komentarji konferencie v San Franciscu. Razumljivo je, da ima ob temsi ta konferenca, ob katere rojstvu je Churchill igral vlogo botra, odgovarjajoče mesto in da jo velikodušno in spretno izvedena reklama se posebno postavlja v ospredje. Vkljub temu pa poročevalci iz San Franciscu vedno bolj poročajo o težkotah, ki so nastale v poljskem vprašanju. Če je možno verjeti njihovim poročilom, postaja ves problem vedno bolj in bolj vprašanje prezista. Vsekakor so zadnja poročila zelo energična ter so jasna: Anglija in Ameriška sta odločena, da ne priznata nobene poljske

Slike berlinskega junaškega boja

Berlin, 29. aprila. Mala četa prostovoljcev Mohnke, sestojala iz 17 mož, je bila na položaju ob kolodvoru Jungfernhöhe v Berlinu, ko se je nenadno pojavilo 20 sovjetskih oklopnikov. Navzlic močnemu obstreljevanju se je mala četa odločila za neenak boj in je uničila 9 oklopnikov s oklopniki pestjo. Boljševiška infanterija je imela visoke izgube. Pri tem sta sestrelila Obersturmann Schiebusch, Standarte Feldherrnhalle, stiri in narednik Storzitzky, Feldherrnhalle, tri sovjetske oklopnike. Tudi tukaj se je pokazalo, da zmago ne odloča množina materijala, ampak junastvo in odločna dejanja.

Pod težkim ognjem k poveljstvu

Vedno znova slišimo o junaških dejanjih naših vojujočih se vojakov, pripadnikov ljudske vojske in Hitlerjeve mladine. Bitka zahteva stalno zvezo posameznih vojaških in političnih vodstev. Tehnična sredstva, kot telefon itd. vedno znova odpadajo. Torne kurirji! Pod težkim ognjem vozijo kurirji in vozači od bojišča do poveljstva, vedno znova osigurajo možje za krmilom zveze s posameznimi poveljstvi. Težka služba, ki zahteva zanesljivost in junastvo.

Topničarji flaka v drznem napadu

V bojnem prostoru Humboltheim je potisnil boljševik v veliki borbi za Berlin z nadmočnimi silami nemško glavno četo nazaj in takoj utrdil pridobljeni prostor. Neka lovska oklopnika četa, sestojala iz topničarjev flaka in pomočnikov pod vodstvom poročnika Wappla, je takoj pripravila protinapad in uničila tri pehotne topove, en protiletalski top in 6 utrjenih strojnihskih gnezid. Zopet je bila dosežena stara bojna črta.

Tudi žene in dekleta na braniku

Berlin, 29. aprila. V teh dneh zaprignena boja berlinskega prebivalstva in njih branilcev pred boljševiški tolpmi so pogleg v borbo tudi številne žene in dekleta. Članice Zveze nemških deklet so med najhujšim obstreljevanjem prinašale strelivo na topniške položaje, žene so segle po oklopnihskih pesteh, kjer so izostali moški. V prostovoljskem zboru Adolf Hitler, ki je v borbi za Berlin uničil veliko število oklopnikov, protiooklopnihskih položajev in boljševiških pešcev, se bore tudi žene z občudovanja vredno odločnostjo za svojo lastno čast in prostost svojega naroda. Oklic berlinskih ženam in dekletom pravi: Berlinske žene in dekleta! Sežite po orožju, če so izpadli ranjeni vojaki ali člani ljudske vojske, branite se proti boljševiški samovolji! Postanite same zaščitnice vaše časti in prostosti!

Svetel primer, ki ga dajejo berlinske žene in dekleta, je opomin za vse žene na področjih, kjer so jih prevladali boljševiki.

Ogromne sovjetske izgube

Stockholm, 29. aprila. Naraščajoča obramba nemške prestolnice in odločnost berlinskih borcev, da zlomijo boljševiški naval, sta imela za posledico, da je moskovski poročevalski urad moral podati priznanja, da so boji nad vsa pričakovanja trdi in da potekajo za boljševike z velikimi izgubami. Sovjetsko časopisje ugotavlja:

Stockholm, 29. apr. »Nemci so čuden narod — s temi besedami zaključuje vojni dopisnik velikega londonskega jutranjaka »Daily Mirror« svoja izkustva na nemškem ozemlju pod angleško zasedbo. Iz njegovega poročila izhaja, med vrsticami nepriznane spoštovanje do tega naroda, ki tudi v nesreči ne klone in ne izgubi vere v zmago svoje pravične stvari. »Vsi Nemci« pravi angleški dopisnik, »tako mladina, kakor odrasli in zreli možje, vojaki kakor civilisti, vsi naglašajo: »Mi Nemci pa bomo vendar zmagali.«

Uničeni sovjetski oklopniki

Berlin, 29. aprila. V petek večer se je pokazalo, da v Charlottenburgu zavarovan sovražnikov oklopniki oddelki zaradi učinka našega protiovojnega ni mogel napredovati. Sovražnikove sile so bile stisnjene v koncentrirano napadanem krogu. V tem odseku je bilo do selaj sestreljenih 10 prodiril »T 34«, mnoge druge so pa nesposobili.

Bitka v loku Donave

Berlin, 29. aprila. Bitka v velikem loku Donave med Passaui in Bodenskim jezerom se razteza v frontni dolžini 350 km in narašča z veliko silovitostjo. Vojni poročevalci Günther, Weber poročajo: Ze dejstvo, da tri armade zaveznikov na tem področju, to se pravi live tretjini skupnih ameriških moči na zahodu, sodelujejo v borbi, obeležuje velik pomen te borbe. V velikem loku Donave zaznamo štiri zarišča: 1. Prostor vzhodno in severno od Augsburga; 2. ob Donavi na obeh straneh Ingolstadta; 3. področje Regensburga in 4. cesta med Bavarsko in Češkimi lesom od Chama do Passaua.

Boji v južni Nemčiji

München, 29. aprila. Prva gaulistična armada, ki napada med Ulmom in Bodenskim jezerom proti vzhodu, je naletela ne nadomna na stalno se ojačajoči nemški odpor, javlja vojni poročevalci poročnik Weber v nekem vojnem poročilu s tega odseka. Nikakor se ne sme pozabiti, da se v zaledju te sovražnikove armade, ki jo sestavljajo po večini kolonijalne čete, branijo še številna nemška odprniška gnezda, ki vežejo s tem številne sovražnikove divizije med južnim Schwarzwaldom in švicarsko mejo ter predstavljajo latentno ogroženje sovražnikove preskrbe. V severovzhodnem delu odseka med Ingolstadtom in Regensburgom in na področju severno od Passaua je bilo opaziti v zadnjih 24 urah močan nemški odpor. Posebno na področju južno od Regensburga, kjer je 7. ameriška armada z dvojnimi premikom v obliki škari skušala skleniti obroč, je uspel nemškimi zapornim oddelkom jasen obrambni uspeh. Ameriški oklopniki oddelki, ki streme južno od Regensburga proti Münchenu, so bili razbiti, tako da je možno še vedno dovažati z juga rezerve nemškimi oddelkom, ki se bore pri Ingolstadtu in Regensburgu. Tudi med Bavarskim in Češkimi lesom, kjer so Američani poizkusili suniti v smeri proti Passau, se je medtem nemški odpor v toliko ojačal, da so Američani tukaj v zadnjih dveh dneh postali previdnejši. Severno od Passaua so nemški oklopniki sunili tako presenetljivo v bok Američanom, da so se oklopnike osti tretje ameriške armade umaknile v begu na stranske ceste. Sedaj jih zasledujejo lovski oddelki.

Kljobovalno in verno

Britanska izkustva o stanovitnosti Nemcev na zasedenem zapadnem ozemlju

Stockholm, 29. apr. »Nemci so čuden narod — s temi besedami zaključuje vojni dopisnik velikega londonskega jutranjaka »Daily Mirror« svoja izkustva na nemškem ozemlju pod angleško zasedbo. Iz njegovega poročila izhaja, med vrsticami nepriznane spoštovanje do tega naroda, ki tudi v nesreči ne klone in ne izgubi vere v zmago svoje pravične stvari. »Vsi Nemci« pravi angleški dopisnik, »tako mladina, kakor odrasli in zreli možje, vojaki kakor civilisti, vsi naglašajo: »Mi Nemci pa bomo vendar zmagali.«

Dopisnik poroča dalje o posameznih Nemcih, s katerimi je govoril in so mu vsi izražali svojo neomajno vero v nemško zmago. Izdajatelj nekega podeželskega lista, 50-letni majar v rezervi, oče štirih sinov na fronti, je dejal Britancu: »Ne verjemite da je nemški narod sledil Hitlerju, ker ni imel druge izbire. Mi častimo Hitlerja kot največjega Nemca, ki ga nam je podarila usoda in ga nam kakor po čudežu ohranila v teh najtežjih časih.«

Boljševiško divjanje v Bautzenu

Bautzen, 29. aprila. Nekl vojni poročevalci javlja: Ko sem kratko po odniku hrabrih bautzenskih branilcev dospel v notranost mesta, so stali ob vhodih hiš prebivalci, ki so se ostali v mestu. Z njihovih lic se je zrcalila groza preživelih dni. Že prvi pogled je kazal, da so bila povzročena vlado, ki je ne bi poljsko prebivalstvo izvolilo na svobodnih volitvah. Te besede si je treba zapomniti in pričakovati, kaj bo od njih ostalo.

Novo sporno vprašanje

Stockholm, 29. aprila. Molotov je ob pričetku konferencie v San Franciscu v izjavi predlagal, da izvolijo za svetovno zaščitno konferenco v San Franciscu 4 predsednike. To pomeni, da hoče Stalin nasprotno s prvotnimi načrti izločiti Stettinusa od samostojnega vodstva konferencie. Molotov je k temu podal izjavo, da se bi spričlo ozknotive tega predloga Sovjetska zveza udeležala konferencie le kot opazovalec in ne kot odgovorni član. Kakor prvotno nadalje, bi de Gaulleja, Francija srediha Sovjetski zvezi ter se konferencie odtegnila kot odgovorna sila. Po sovjetskem predlogu naj bi bili 4 predsedniki izvoljeni iz zastopstev Sovjetske zveze, Združenih držav, Anglije in čunkinske Kitajske. S tem se je poleg poljskega vprašanja pojavilo še novo vprašanje.

Skeptičen angleški glas

Stockholm, 29. aprila. K pogajanjem v San Franciscu izjavlja angleški časopis »New Leader«, da male države ne smejo mnogo upati od konferencie. Od Jalte dalje stremi Kremelej le za tem, da uresniči svoje imperialistične cilje. Doseje Anglija in Zedinjene države proti temu stremljenju po silni nasti mnogo opravila.

K prazniku dela

Prvi maj je praznik vsega delovnega ljudstva. Ta dan je posvečen počastitvi dela, kot osnove družbene in gospodarske vrednote, brez katere ni uspeha in napredka na nobenem področju človeškega udejstvovanja.

Včasih je potekal ta dan v znamenju razrednega sovraštva, stavk in krvavih nemirov v vseh večjih industrijskih središčih in bil sredstvo za razplamtevanje socialnih nasprotij v vseh narodih. Socialni razvoj v pravcu narodne solidarnosti na temelju vedno pravičnejših odnosov med vsemi koristnimi poklici in stanovi, zlasti pa med delom in kapitalom, je v vseh naprednih državah dal prvemu maju posevno novo značaj. V sodobni moderni državi, ki smatra, v nasprotju z liberalistično državo in neglede na socialne teorije, urejevanje socialnih odnosov in gospodarskega življenja za javno nalogo in ne le zasebno zadevo, se je razmerje med delom in kapitalom že bistveno spremenilo v korist dela. Poseg države v socialno gospodarsko življenje je bil nesporno v pretežno korist obliki interesov proti manjšim interesom skupin in posameznikov. S tem postaja prvi maj vedno bolj praznik vsega naroda, čim bolj postaja vse narod ena sama, po državi uravnavana delovna skupnost, brez izkoriščanja človeka po človeku.

Ta razvoj socialnih odnosov nikakor še ni dosegel drugod in tudi pri nas svoje zaključne idealne stopnje, pač pa gre nezadržno v pravcu čim večje izravnave socialnih razlik, dolžnosti in pravice, kolikor je ne izključujejo naravna neenakost ljudi glede njih duševnih in telesnih svojstev, in moralnih lastnosti in nujnost hierarhije v vsaki organizaciji družbi. Pri tem postaja delo vedno bolj podlaga vsega družabnega reda, merilo za vrednotenje človeka in enakopravno določanje njegovega moralnega in gnotnega položaja v družbi.

Spolšno je že priznano in vedno bolj tudi izjavljano načelo, da je delo osnovna pravica in dolžnost vsakogar.

Delo kot pravica pomeni, da je vsaka organizirana družba dolžna z vzgojo, zaščito, usmerjanjem dela in smotrnim razvijanjem gospodarske delavnosti, omogočiti pod enakimi pogoji vsakemu svojemu članu, v skladu z njegovimi zmognostmi in nagljinji, koristno zaposlitev proti socialni funkciji ustrezni nagradi za kritje potreb duševnega in telesnega življenja, pri čemer mora zagotoviti človeka dostojno življenje že nagrada za najnižje kvalificirano vrsto potrebnega dela. Človeško delo ni več tržni predmet, ki bi mu suženjsko določal ceno brozdušni zakon ponudbe in povpraševanja ali ki bi ga morili z enotami, s katerimi izražamo energijo živali, strojev in narave, marveč je kot izživljanje človeka predmet kulturnega vrednotenja in socialne zaščite. Dalje vsebuje ta pravica tudi vse skrbstvo in zavarovanje glede na otroke, žene, delovni čas, dopust, zdravje, starost in smrt. Končno vsebuje pravica do dela tudi dolžno spoštovanje vsakega, še tako snizkega koristnega poklica.

Delo kot dolžnost je individualna in socialna moralna obveznost vsakega člana družbe, s katere polklicnim izpolnjevanjem se šele življuje njegova osebnost in dobiva njegovo življenje svojo vsebino, smisel in pravico. Najnižja oblika izpolnjevanja te dolžnosti je prisilno delo za delomrznice, najvišja pa je opravljanje dela iz notranje potrebe. Delavnost je lastnost in sestavina značaja, ki ni pri vseh vezana na delovne pogoje.

Pomen dela kot osnovnega socialnega in gospodarskega činitelja bo po tej uničevalni vojni še neprimerno večji. Delo bo moralo obnoviti, kar se je leta in leta rušilo s strašnimi sredstvi sodobne vojne tehnike. Kar je en sam letalec v hipu zrušil v prah, bo moralo leta in leta znova graditi na stotine in stotine rok. Razdejana mesta, vasi, tovarne in opustošena polja bodo klicala po človeškem delu. Tedaj si bo delo priborilo proti stroju nove, še popolnejše pravice. Prvi maj bo tako postal še resničnejši praznik vsega delovnega naroda. Sedanja vojna bo razvoj k temu idealu močno pospešila.

Gospodarsko uničenje Rumunije

Monakovo, 29. aprila. Nek prejšnji visok rumunski častnik, kateremu je uspelo rešiti se sovjetskega ujetništva, je podal poročevalcu velikomestnega radija pretresljivo sliko o razmerah, ki vladajo v Rumuniji. Med drugim je dejal: »Trgovina in prekupčevanje se ne razvijajo. Osebnostni varnosti in lastnine ni več. Dnevno se dogajajo nove deportacije in aretacije. Naša država, katere je prej pod nemško upravo tako cvetela, mora sedaj stradati. Ob koncu je še pričal: »Prokleti oni, ki so izročili Rumunijo boljševikom.«

Sovjetizacija Finske

Stockholm, 29. aprila. Nova finska Paasikijeva vlada se je javno zavzela za sovjetizacijo Finske. Poročila švedskih časopisov poudarjajo, da potrjuje to Paasikijeva vlada namero že sama sestava finske vlade. Švedska poročila poudarjajo še, da močno zastopstvo komunistov v novi vladi nikakor ne odgovarja rezultatom zadnjih volitev v parlament, ki so kljub močnemu sovjetskemu vplivu prineslo jasno meščansko večino.

Bolgarski generali se klanjajo boljševizmu

Sofija, 29. aprila. Poveljujoči generali prve bolgarske armale na čelu z generalom Vladimirjem Stojcevom so bjevali od Stalina. Generali so se zabavali z brzojavko rdečemu carju Moskve. Podobne brzojavke so naslovili tudi na centralni komite bolgarske komunistične stranke. V krogih bolgarske nacionalne vlade sklepa, da je samo vprašanje časa, da jo vsa moč države prešla v roke komunistične stranke. S tem bo zapetena tudi bolgarska usoda Bolgarije.

Obnova duha — pogoj zmage

Govorjenje, razpravljanje in pisanje o novem svetu in o novem človeku je tako na vrsti vsak dan in ob vsaki priložnosti. To je pojem novega človeka, ki se je pojavil in da je postal lahkopojn krilatca, ki se je poslužujejo ljudje na vsakem koraku. Ta pojem je doživel strahovito razvrednotenje, da je kakor na slabem papirju tiskan bon, s katerim naj nam bo poplačana vsa škoda, povzročena zaradi vojne.

Pa naj bo to že tako ali tako: rojstvo mišči o znovem, v svetu ima svoje koordinate in najnostitve. Vsestranska obnova je resnično potrebna. To nam povedo kupi ruskih in evropskih mestih in pri nas podrtine naših vasi, trgov in mest, od katerih nekateri se prerazočevale, ker so že mla leta, odkar se je začela rušiti naša domovina — nekateri pa so šele od včeraj ali od danes. Se bolj pa kriči po obnovi zbegani človeški duh. Ze dolgo časa sem z duševnostjo pri ljudeh ni vse v redu. Vprašamo samo zdravo pamet: ali ne meji hipejanje in hlastanje po novicah že na duševno bolezen. Vsi pričakujemo oziroma zahtevamo od slehernega dne, da bi nam prinesel novic, ki bi dražile kakor injekcije opija našo razvrednoteno domišljijo. Drugi znak boesnega razpoloženja je hipejanje leži. Kaj vse danes mogočega in nemogočega ljudje verjamejo, za kakšne laži so danes ljudje dovzetni, je skoraj nerazumljivo in ob zdravi pameti neoprijateljivo. Tretji znak usodnega duševnega razčlunja je malikovanje zločinov. Lahko rečemo, da mnogi ljudje danes spoštujejo zločin in zločinca, da so mnogi pod vtisom časa žrtvovali svoj tenkovostni čut za pravico in krivico na račun sadističnih govorov.

Najnevarnejše duševno obolenje pa, ki se je na široko lotilo človeštva v naši dobi, je komunizem. V zadnjih stoletjih je naša Evropa in zapadna kultura sploh na čudno pot sumljivega »nepredkava«. Ravnanje se je začelo vedno bolj in bolj po varljivih kačjih potih raznih lažnih obnov. Dasi so te obnove razburkale sprva čisto duhovna področja, so vendar vedno najkritejše izvisele v vseh slojih evropskega človeštva, čeprav se morda žrtvam teh trenj niti od daleč ni sanjalo, kdo in kje je vzrok njihovega trpljenja.

Občutek, zavest in spoznanje, da je človek prav za prav padel v nižino, kamor ne spada, je splošen. Človek ni več na tistem mestu v stvarstvu, kjer je nekoli bil in kjer bi moral biti. Soglasja in stvarstvu zaradi človekovega padca ni več. Človek vedno hrepeni po neki odrednitvi: iz sedanjega zla ali splošne gospodarske krize, iz osebnih tegob ali iz stisk duhovne praznine itd. Zavedajo ali poznavajo in hrepenenja slehernega človeškega srca po odrednitvi je naša dediščina. Ta prehaja od rodu do rodu in njegova sila ne kaže nikakršnega pojemanja. Misel o potrebnosti odrednitve in želja po odrednitvi je nekaj najprvotnejšega v človeku, je nekaj, za kar lahko trdimo, da človeka bistveno loči od ostalega stvarstva. Najnevarnejša privlačnost, ki jo vsebuje komunizem je v sovpad njegovega navideznega odrednitve poslanstva in v resnici potrebnosti odrednitve človeka.

Komunistična odrednitve je navidezna. Komunizem ne odredi človeka, nasprotno komunizem je bolj zaslužni. Ta resnica je dovolj dolozana sicer žalostnimi, a zato nič manj prepričljivimi poskusi, tako da o tem ne more biti nikakršnega dvoma več niti niso potrebni novi dokazi. Navidezno komunistično odrednitvo pomenstvo je zgodovinska laž — morda največja in najstrupenejša laž sploh, kar se jih je kdaj porodilo in razbohotilo na zemeljski obli. Komunizem človeka ne odredi, že zaradi svoje vsebine — in ker je zgodovinsko dejstvo odrednitve je izvršeno z nastopom krščanstva. Odrednitvi nauk vsebuje evangelij. To ni samo zapisan recept za ozdravitev jarkalnega bolega človeštva, temveč evangelij veja za vse čase in za slehernega.

Dvangelij prinaša predvsem svobodo duha in ga razvezuje vsaki snovitosti. Svoboda duha je osnova vsakršne druge svobode, brez svobode duha ni tudi nobene druge oziroma je vsaka druga še tako lepo okrašen in povečevalna svoboda samo navidezna koprena, ki zakriva verje suženjstva snovi. Čimbolj se oddaljujevanju od evangelija, tembolj ugaša v nas svoboda duha in vedno bolj se zapletamo v zanke snovitosti. — Vsih kdo dobi na prvi pogled občutek, da tuji komunizem stremi za tem, da čimbolj obračuna s plitvostjo in površnostjo. Če govorimo o oddaljujevanju od plitve površine, potem vidimo pri komunizmu poglobitev in snovitost, tako rekoč prepada v snovitost, in pri krščanstvu veličasno goro duhovnosti. Razdalja med vrhom gore in dnem prepada je vseljakor silna — ako sta drug ob drugem.

Ako je komunizem poglobitev v snovitost, je razumljivo, a mu je res nasprotna samo poglobitev v duhovnost. Razumljivo je tudi, da je samo poglobitev v duhovnost — obnova duha — pravi in za vzdržanje vseh uducev edino sposobni temelj. Temeljito ozdravitev od komunistične bolezni bo prinesla samo temeljita duhovna obnova. To je tista sila, na katero komunisti ne morejo računati, ker je riti ne poznajo in ker je nimajo. Kjer komunizem zadene na to silo, tam se skrha njegova moč.

Pri tem se nam ponuja ob sebi svari: pazimo, da ne bomo zapravili tako dragocenega orožja. Pazimo, da ne bo prodral komunizem neopazno med naše vrste. Pazimo, da bomo zavzeli vedno pravilno razmerje do snovi, da se ne bomo borili samo na zunaj s komunizmom na življenje in smrt, tekomo boja pa da bomo sami mimo-grede posajali materialisti in s tem že naredili prvi in edino potrebni korak v nasproti tabor. Se zdalec ni naš namen, da bi čimveč ljudi pobili. Naš namen in dolžnost je, da očistimo domovino komunizma. Ako pri tem lezemo v materializem, zelo grešimo in je naša odgovornost velika. Odprieti moramo nujno še to drugo fronto boja proti komunizmu oziroma se mu moramo postaviti v bran na tej fronti. Te fronte mnogokrat nismo niti opazili — pa je zelo nevarna, ker ni tako vidna in ker se mnogi niti ne zavedajo, da sploh obstoji. Popustiti prodoru materializma bi pomenilo, da smo se odrekli zmagi, ker zamaga nad komunizmom leži v zmagi duha nad snovjo. Ta je sicer že vnaprej zagotovljena, samo priznati je treba prvenstvo duha in z ozirom na to prevrniti duha pravilno ravneti. Tu je tudi izvor našega pravega in vednega optimizma, ki ne postane nikdar čmeren, pa najsi bo položaj še tako grozeče temen.

Olajšajte budo revnim!
Pomagajte pomoči potrebnim!

Ako torej govorimo o novem človeku in o obnovi, se zavedamo, da je temelj »novega« v bistvu obnova duha. Takša obnova kot jo priprava krščanstvo. Vse drugo bo zraslo iz sile obnovitvenega duha. V zgodovini vidimo silno zmago krščanstva nad pogansvom. Boj je bil krvav in dolgotrajen — tristo let je trajal. Tudi sedaj verujemo, da bo krščanstvo dobro rešilo svojo nalogo. Mnogi mislijo, da je evangelij v modernih dobi odpovedal. Krščanstvo ni odpovedalo, odpovedali so ljudje. Kar je dobrega in kolikor je dobrega v zapadni kulturi in civilizaciji, je od krščanstva in je poglodal iz krščanskih korenin. Kar je slabega in kličko je slabega, je tedaj in v toliko, kadar in v kolikor so se ljudje oddaljivali v teku časov od krščanske ljudi. Tudi v sedanji dobi bo edino evangelij osnovni in resnično uspešni pripomoček pri izpolnitvi naše dvojne nalo-

Musek Lavčnik: Problem zdravstvenega osebja v protituberkuloznem skrbstvu

Problem, ki ga je treba v interesu narodnega zdravja čim prej in čim temeljiteje rešiti

Ko že govorimo o problemih protituberkuloznega skrbstva v današnjih in bodočih dneh, je prav, da se dotaknemo prevladnega vprašanja zdravstvenega osebja, o katerem doslej prav za prav ni nihče govoril.

Morabiti ravno po zaslugi zasebne akcije v protituberkuloznem skrbstvu v preteklosti nismo prišli nikoli do resnega razpavljanja in reševanja problema ureditve delovnega razmerja in predvsem zdravstvene in socialne zaščite vseh tistih, ki so v protituberkuloznem skrbstvu iz dneva v dan in leto za letom izpostavljali sebe in svoje zdravje v službi bolnih in zdravih. Zanimivo je dejstvo, da v preteklih tisočih ni nihče pokazal dovolj zanimanja, da bi to vprašanje rešili, kajti zdelo se je, po pogostokrat, ko smo na zborovanjih in sejah prišli do tega problema, da ravno tisti, ki so pokazali največ inčativnosti niso imeli smisla za ta pomemben socialni problem.

Polečaj zdravstvenega osebja v protituberkuloznem skrbstvu.

Navadno je delal v vsakem protituberkuloznem dispanserju samo en zdravnik. Ta je moral opravljati zdravniške preiskave in rentgeni, klinične preiskave v ambulanti in v zavetih tega vsa terapevtska in običajno ni bila majhna. To je bilo njegovo delo v času delovnih ur protituberkuloznega dispanserja. O vseh socialno-higienskih akcijah in delu d'ispanserja, ki je najvažnejše, je moral misliti, »razpravljati« z zaščitnimi sestrami in določiti to prevažno delo običajno izven ordinacijskih ur. Pomenilo, da so bili vsi zdravniški protituberkulozni d'ispanserji običajno po svoji dobri volji na delu v dispanserjih in so moral zaven tega dela opravljati še svoje privatno zdravniško delo. Torej zraven privatne obravnave še to silovito važno delo socialno-higienskega značaja. Vsekoliko bi moral priznati, da je za takšno delo treba ogromno smisla, predvsem pa idealizma. Morabiti gre tudi na račun idealizma, katerim so naši zdravniški delalci, nekoli pozabljani na ureditve problema zaščite zdravstvenega osebja v protituberkuloznem skrbstvu.

Delo sester

Zdravniku je bila v podzelskih dispanserjih določena ena zaščitna sestra. V večjih mestih sta bili v službi dve ali tri, kar je pa bilo že izobilje. Zaščitna sestra v protituberkuloznem dispanserju se po svojem delu popolnoma loči od sestra v drugih zdravstvenih ali higienskih institucijah, kajti njeno delo se razvija in širi v tako velikem obsegu, kakor na nobenem drugem področju. Predvsem je v njenih rokah naloga higiensko-preventivna, kakor tudi higiensko-socialnega nadzorstva celotnega delovnega področja. Običajno smo imeli za vsak upravno-političen okraj po en protituberkulozni dispanser in zdaj si predstavljajte samo to področje dela. Poleg tega dela je še delo v dispanserju za časa ordinacijskih ur, kjer mora funkcionirati kot urednica, ki sprejema ljudi, vodi čisto pisarniško in statistično kontrolno in delo, pomagati mora zdravniku pri njegovem zdravniškem delu v rentgenski kabini in ordinacijski sobi in končno mora biti navzoča pri vseh posvetih, ki jih daje bolnikom in obiskovalcem dispanserja zdravnik, v kolikor spadajo v njeno področje kontrolnega dela in skrbstva. Za njeno socialno-higiensko in preventivno delo potrebni čim bolj številni poseti pri bolnikih, ogroženih družinah — sploh najbolj tesen stik s celotnim delovnim področjem. Biti je torej treba zraven nujno potrebna zdravniškega in upravnega dela v dispanserju stalno na terenu. In če sedaj vemo, da so tiste točke, kjer je kontrola ali obisk zaščitne sestre najbolj potreben, razmetane po vseh koncih delovnega področja — potem si vsaj nekoliko da sektor dela zaščitnih sester v okviru protituberkuloznega dela in skrbstva lahko predstavljamo.

Poklicne nevarnosti

Končno moramo še orisati nekoliko pri-lice, v katerih so to ogromno delo odigrava, da nam bo silka dela zdravstvenega osebja v protituberkuloznem skrbstvu popolnoma jasna. Zdravnik, kakor zaščitne sestre so v stalnem stiku z bolniki, torej tudi z bacili. Kakor ni nihče od zemljanov varen pred bacili, tako tudi zdravstvenega osebja ne štiti »bel plašč« pred

Izza kulis plutokratskih „demokratov“

Pokojni angleški premier Ramsay MacDonald je bil gotovo velik idealist. Zato je upal, da bo s parlamentarnimi sredstvi že za ne zionil, pa vsaj omejil moč ameriške plutokracije. V ta namen je tudi postavil posebno kraljevsko komisijo, ki naj bi leta 1935 pregledala poslovanje angleške industrije in trgovine z orožjem. Komisija je res lepo in pol zasledala ter zasliševala. Rezultat pa je bila ugotovitev, da je vse v redu in da ni potreba nobenih reform, najmanj pa še kakšnega podzavljanja obovovalne industrije, kakor ga je predlagal Lloyd George.

Ta rezultat je bil popolnoma v soglasju z dejstvom, da so vsi trije predsedniki konservativnih vlad po prvi svetovni vojni: Bonar Law, Baldwin in Neville Chamberlain izšli iz nobin, ki so lasnice največjih angleških obovovalnih industrij. Še več! Vsi trije so bili do svojega nastopa »kot predsedniki angleških vlad neposredno zaposleni na najvišjih mestih v zasebni obovovalni industriji ali pa imeli v svojih blagajnah na tisoče in tisoče delnic takih podjetij.

Tako je bil Bonar Law, ki so ga londonski novinarji ironično krstili za »kramarja z železnico iz Glasgova, solastnik velikih obovovalnih podjetij Jakob & Co v Glasgou. Stanley Baldwin je bil generalni rav-natelj in lastnik velikih jeklen Baldwin Ltd. Mosto generalnega ravnatelja je obo-

ge: pri zavezitvi komunistične povodnji in pri graditvi novega sveta. Podjariti pa moramo eno: lučica, naj si bo še tako majhna, je vedno ostro ločena od teme in se s temo nikdar ne meša. Tudi krščanstvo ne more biti nekaj motnega in melega, nekaj na pot. Ali je jasno, — ali ga pa sploh ni.

Tudi za domobranca ni globlje osnove za njihov boj s komunizmom, kot jim ga daje krščanstvo. Ako hočemo okrepih in poglobiti naš nacionalizem, ga moramo in moramo utemeljiti in okrepih samo na krščanskih osnovah.

Žrtve v tej vojni so za naš narod strašne. Že zató nam ne more biti vseeno, kakšen bo »novo svet« v vojni. Ako smo že žrtvovali, moramo paziti, da jo ne bo res čisto zastoj. Ako bomo dali globlji pomen novemu v našem svetu in tisto novo tudi uresničili, bomo izpolnili oporočo naših padlih in nam bo ob spominu nanje nekoliko lažje.

Sušteršič Mirko

kupil nad 10.000 delnic največjega kemičnega koncerna v Angliji Imperial Chemical Industries, ki dobavljajo angleški arma. di sredstva in razstreliva.

Povezavec Neville Chamberlaina z angleško obovovalno industrijjo je bila tudi predmet obširne razprave v angleškem parlamentu 12. julija 1926. Razpravo je sprožil laburistični zunanji minister Arthur Henderson, poznejši predsednik ženevske razorožitvene konference. Henderson je obtožil takratnega ministra za narodno zdravje Neville Chamberlaina korupcije, ker ni očiščil ravnateljskega mesta v svojih obovovalnih podjetjih. Čenavno je bil član vlade, ki je sklenila s temi podjetji celo vrsto velikih naročil orožja. Henderson je prbil, da je laburistična vlada sklenila s temi podjetji samo eno nabavo, drugim jih je bilo dopisanih kar 20 odkar je postal Neville Chamberlain minister. Ko so vpra-

Nemško orožje — nekdanj in sedaj

Storltive nemške vojske na bojiščih so v bistveni zvezi z odličnim oskrbovanjem z orožjem in orodjem, ki se na podlagi izkustev na frontah stalno izboljšujejo. Kakor oskrbujejo nemški konstrukterji v tej vojni vojske z najboljšimi orožjem, tako so bili Nemci tudi v prejšnjih stoletjih vodilni in iznajdbah, gradnji in uvedbi orožja vseh vrst.

Nemci so bili, ki so prvi izdelali moderno bojno vozovo tanka. Malo znan je postal kot graditelj tankov nemški inženjer in stotnik Schneider, dočim je bil vsem dobro poznan po prvi svetovni vojni model dr. inž. Burstyna. Njegov model obovovalnega in z oklepi opremljenega bojnega voza, katerega je izdelal kot mlad avstro-ogrski oficir, ni zbudil pred svetovno vojno razumevanja iz taktičnih razlogov.

Strojna puška je vrhunec vsega pehotnega orožja. Zanimivo je, da ima svoje predhodnike že v srednjem veku v obliki orgljastih topov. Tudi v nemško-francoski vojni 1. 1870-71 se je že pojavil nemški predhodnik strojne puške. V vojni 1. 1939 je imel nemški infanterist veliko prednost pred nasprotnikom s tem, da je bil opremljen s strojno puško modela MG 34. Kljub temu ni miroval nemški iznajditeljski duh ter je ustvaril še MG 42, orožje, ki so ga imenovali »svažnik« »motorna strojnica« ali pa »žaga živeca«. Izredna učinkovitost te strojne je vedno vzbujala začudenje nasprotnikov.

Nemška jeklena čelada, ki daje obrazu vojska tako značilni izraz, se je izkazala v bitkah dveh svetovnih vojn.

Ideja zmaguje

Z Dolenskega prihajajo vedno nova poročila o domobranski zmagi nad komunističnimi tolpmi v Suhji in Beli Krajini, človek kar stremi ob junastvu posameznikov v boju s toljavci. Tako se je pred nekaj zgodilo, da je domobranski poročnik Pe-trič s svojo majhno skupino razbil celo brigado in potkolik več desetih toljavcev. Na drugi strani komunistični poveljniki beže kakor dež na čelu svojih oip.

Domobranec, ki je prišel te dni v Ljubljano in so ga tovariši radovedno izpraševali, kaj je bilo, je prbil:

»Ideja zmaguje!«

Ideja Slovenskega domobranstva tudi v resnici zmaguje! Zajela je narod, iz katerega naše domobranstvo izhaja, okrepila je naše borec, da vztrajajo v boju proti toljavcem in zmagujejo.

Domobranska ideja zmaguje, ker je ideja prave svobode, posvečene s krvjo naših najbojnih sinov, ki danes družijo vse slovence, da v svoji očiščitvi vzdrže zaradi obstoja in življenja slovenskega naroda.

Te ideja zmaguje, ker ji je slovenski narod vklesal temelje že pred tisoč leti, ko si je sam koval usodo, sam postavil kneze in uvažal sadove svobode svoje lastne domovine. Ta ideja je bila in je močna! Bila je močna, saj je združila naš narod pred tisoč leti, ko so bili veliki narodi needinli, trdna je danes, ko naš narod družijo in obraja v edinstvi, ki je predpogoj našega obstoja in naše svobode.

Mnogo hudega je že prišlo nad naš ubogi narod, a prestal je vse preizkušnje, ker je imel vero v Boga in vase ter nikoli ni izgubil zavesti o svoji narodni in evropski pripadnosti. To ga je tudi ohranilo stoletja in ga ohranjajo tudi danes.

Ta ideja zmaguje, ker je močna in ukoreninjena v Slovenskim domobranstvu. Niso je mogle uničiti komunistična propaganda niti komunistična nasilja in zločini. Nasprotno! Vse to jo je okrepilo, da gori s svetlim plamenom in kaže pot našim rodovom v boljšo bodočnost.

Komunistična propaganda dan za dnem širi nove goroslasne in otipiljive laži, s katerimi hoče zavajati in plašiti Slovensko domobranstvo in slovenski narod pa vesta, kje je njuna edina pot. Trde so bile preizkušnje in naš narod je že dokazal, da ni omahljiv, da ni v teh resnih časih ne spoznal pravega. Naš narod se je že navadil presojati svetovni politični položaj, kakršen je, realno.

Omahljivši se v takih zmešnjavah, tako se jim vsaj ob površni presoji tudi, radi izprašujejo o bodočnosti! — Ta je naša! Naša je in bo, če bomo zvesti domobranski ideji, disciplinirani in zaupni dovsu!

Bijmo komunizem do zadnjega! Zaupajmo v Boga, v vodstvo in vase! Z nami je Bog, z nami z general Rupnik z vseni slovenskimi domobranci, z nami so srbski dobrovoljci in četniki, z nami je vsa nacionalna Evropa!

Ideja zmaguje! Zato bomo zmagali mi!

Savinje Stojan (Slovensko Domobranstvo)

Pridelujte sončnice, da boste preskrbljeni z oljem!

Nujno priporočamo tudi vseni vrtnarjem in najemnikom manjših obdelovalnih zemljišč, da zasade letos med krompir, fižol in druge njivske rastline čim več sončnic. Za 10 kg pridelane sončnega semena boste lahko dobili 0,8 l olja. Prevod je preskrbel za setev dovolj dobrega semena in mali gospodarji v Ljubljani lahko dobe potrebno seme pri društvu »Mali gospodar na Gallusovem nabrežju«. Na vrtnih gredkah pa zasejte kot vmesni sadež (n. pr. korenje) tudi mak — z makovo maščobo si boste lahko napravili slastne priboljške v prehrani.

Ne sadite prezgodaj paradajznikov!

Sedaj se ni čas za saditev na plano, ampak šele okrog 10. maja.

Sali Hendersona, da li očita Neville Chamberlainu osebno korupcijo, je suho odgovoril: »Prepuščaj dejstvom, da govore...«

V obrambo Neville Chamberlaina je vstal sam predsednik vlade Baldwin, ki je bil osebno udeležen v obovovalni industriji, več ur trajajoča razprava je bila zaključena z glasovanjem, pri katerem je bil predlog laburistične manjše, naj se sestavi posebna komisija, ki bo pregledala Chamberlainovo poslovanje, odklonjen z večino glasov konservativnih poslancev.

Razpravo je zaključil minister air John Simon z znanimi izjavami: »Nekateri moji tovaršarji v vladi se oddahejo po ministrskem delu z igranjem gofja. Drugi — tudi jaz med njimi — pa se oddahejo talcat, ko se podamo v nočno četjo; naše prestolnice in prisostvujemo et ali drugi seji kakšega upravnega sveta...«

Manj znano je, da je iskati pričetkov topništva, v kolikor so na razpolago zanesljivi viri, v Nemčiji in da je Nemčija pokosila v topništvu doslej vse svoje nasprotnike.

Čeprav so znani samo splošni podatki o orožju, katerega uporablja nemška vojska, vendar lahko trdimo, da je nemška obovovalna industrija zgradila orožje, katerega sovražnik ni dosegel, se celo pa ne približal. Ko se je izkazalo, da je treba nemški tank nadomestiti z močnejšim tipom, so nastali tanki vrste »Tiger«, »Panter«, »Kraljevi tiger«, ki danes brez dvoma triumfirajo nad ameriški in sovjetskimi tanki. Na enak višini je nemško moderno orožje za pokončavanje tankov iz bližine.

Mala bojna sredstva nemške mornarice so še danes uganka za nasprotnika. Pričetek delovanja povračilnega V-orožja pa pomeni pravočrtovo revolucijo v razvoju. Še po tako dolgi uporabi je ostala konstrukcija tega orožja zagotetka za sovražnika in še vedno ni protiorožja za obrambo. Angleški radio je poročal, da je nad 400.000 članov angleške vojske zaposlenih pri pobijanju tega zagonetnega nemškega orožja, kar v zadostni meri kaže, kakšen je njegov dejanski pomen.

Ob smrti Dimitrija Ljotića

V bližini Gorice se je v začetku preteklega tedna smrtno ponesrečil znani ideolog in politik, voditelj pokreta »Zbor« in osnoveatelj Srbskega dobrovoljskega korpusa, Dimitrije Ljotić. Njegova smrt ni bridko odjeknila samo v vrstah srbskih protovoljcev, marveč tudi v vsej slovenski javnosti. To je dokazal tudi lep pogreb, ki je bil v sredo v Gorici ob velik udeležbi domačega prebivalstva. Pokojni voditelj zborščakega gibanja ni bil namreč znanca osebnost samo v Srbiji, marveč je imel mnogo prijateljev in somišljenikov tudi izven meja Srbije.

S pokojnim Ljotičem odhaja iz javne prozornice naše preteklosti in zlasti tudi sedanjega časa nenavadna pojava. Ljotić ni bil namreč ideolog, javni delavec in politik v pri nas običajnem pomenu besede. Njegovo delo je bilo globljeja in širšega značaja. Imelo je obsežne preporočiljivosti in je ravno zaradi tega dostikrat natevalo na odpor pri tistih političnih faktorjih, ki so videli v moči nenavadne razgledanosti, kremenitega značaja in popolne osebnosti in politične čistosti svojega nevarnega nasprotnika. Iz tega razloga pokojni predsednik, kakor so ga imenovali njegovi prijatelji in somišljeniki, ni aktivno posegal v vodstvo odgovorne politike, ker dostikrat ni mogel svojih stremiljenj vskladiti z gledanji raznih režimov. Držal se je v tem pogledu ob strani in svoje silo posvečal v glavnem duhovnemu in političnemu preporočiljskemu delu, posegal pa je odločno tudi na gospodarsko področje in mogel zabeležiti zlasti na zadružnem področju zelo lepe uspehe.

Kot globoko etičen, moralen, veren človek, v prvi vrsti pa poštenjak, je hodil v marsikaterem pogledu popolnoma svoja pota. Prav posebno je bilo to opaziti v pogledu njegovega stališča do komunizma, v katerem je videl že davno pred drugimi veliko nevarnost za naš narod. Ker je dobro poznal njegove cilje in zlasti tudi njegove nepoštenne metode, je svoje somišljenike in prijatelje že davno opozarjal in tudi praktično pripravil na odpor proti temu nepoštenemu gibanju, oč. stranki. Z neomajno sigurnostjo je trdil že davno pred sedanjo vojno, da mora do nje priti in da bo ta vojna pomenila poskus boljše civilizacije vse Evrope, če ne celo vsega sveta. V svojem zelo čistanem »Biltenu« je že leta 1939 postavil trditve, ki jih je kasnejši razvoj tudi popolnoma potrdil.

Njegovo glasilo je bilo zaradi omejenega gledanja in prikazovanja mednarodnega položaja ustavljeno, Ljotić sam pa se je moral skrivati. V tem času je spisal svoje zelo pomembno delo, namenjeno v prvi vrsti svojim prijateljem, knjžico »Sada je vaš čas i oblast tamen«, v kateri analizira svetovni položaj in nakazuje bodoči razvoj sveta.

Ko se je leta 1941 Jugoslavija tako nenadno zlomila in so prišle na površje komunistične tendence, je bil Ljotić tisti, ki je prvi stopil v aktivno borbo proti komunističnim namenom. Z besedo in dejanjem je pristopil k reševanju Srbije. Osnovl je Srbski dobrovoljski korpus, s katerim se je kasneje tudi umaknil na ozemlje Slovenije, kjer je med svojimi stari prijatelji naletel na gostoljuben sprejem in našel polno razumevanje in pomoč za svojo borbo, katere nikakor ni opustil. V času, ko se usoda našega naroda bliža svojemu velikemu razpletu, ga je smrt nenadno iztrgala iz srede njegovih prijateljev in soborcev, s katerimi je tudi nam Slovenecem izkazoval bratsko naklonjenost in pomoč. Zasluge, ki si jih je pokojni predsednik Dimitrije Ljotić s tem stekel, ne bodo nikoli zapadle pozabi. Slovenci bodo ohranili trajen spomin na moža, ki je dal — kristjano čist v vsem svojem gledanju in delovanju — svoje življenje na oltar domovine sredi uresničevanja boljših in lepših pogojev njegove bodočnosti.

Ako želite prodati čilčila, čevije, perilo

posteljano in slične predmete ter sami ne utegnete priti v naš lokal, prosimo, da nam to ustmeno ali telefonično sporočite. Poslali bomo k vam na dom svojega nakupovalca.

Nakupovalca Socialne pomoči Ljubljana, Gradšče št. 4, tel. št. 30-39

